

Comitetul Economic
și Social European

DECLARAȚIE PRIVIND UN
PACT ALBASTRU
EUROPEAN

#EUBlueDeal

Apa este o resursă vitală. Ea este indispensabilă pentru ecosisteme, viața umană și funcționarea economiei și a societății noastre. Însă resursele globale de apă sunt limitate și din ce în ce mai mult sub presiune. După cum a recunoscut în mod explicit Adunarea Generală a ONU în 2010, **accesul la apă potabilă sigură și la salubritate este un drept al omului**, și este inacceptabil că există persoane care încă nu au acces la apă și salubritate în UE.

UE a instituit cadre juridice pentru protejarea resurselor de apă dulce și a resurselor marine. Cu toate acestea, multe dintre obiectivele stabilite nu au fost atinse. În vederea dezvoltării unei abordări cuprinzătoare a politicilor europene în domeniul apei, Comitetul Economic și Social European (CESE) a adoptat [o serie de avize din proprie inițiativă care abordează criza apei](#) sub diferitele sale aspecte.

Având în vedere natura esențială a apei și provocările actuale și viitoare cu care se confruntă lumea și continentul nostru, CESE crede cu tărie că apa nu mai poate fi unul dintre elementele Pactului verde: se impune o schimbare de paradigmă la nivelul UE. Prin urmare, CESE invită instituțiile europene să considere apa drept prioritate și **să adopte un Pact albastru european ca politică strategică de sine stătătoare**, pe picior de egalitate cu Pactul verde european. Pactul albastru european trebuie să fie **pe deplin complementar și în sinergie cu Pactul verde european și cu obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU**. Trebuie să fie o politică cuprinzătoare și coerentă, bazată pe principii directe și acțiuni concrete, astfel cum sunt prezentate mai jos. Este vorba despre anticiparea nevoilor și conservarea și gestionarea adecvată a resurselor noastre comune de apă pe termen scurt, mediu și lung pentru un viitor rezilient în ce privește apa. **Europa poate transforma provocările legate de apă în noi oportunități** de dezvoltare tehnologică, progres societal, generatoare de noi locuri de muncă, de competențe și creștere economică, respectând în același timp mediul.

Comitetul nostru invită instituțiile UE și statele membre să țină seama de aceste principii și propuneri și să recunoască apa ca **prioritate strategică în perioada de programare 2028-2034 și ulterior**, care să fie integrată în toate politicile UE.

Este momentul să ne unim forțele și să găsim soluții comune la criza sistemică a apei. Acțiunea noastră colectivă, sprijinită de o strategie puternică și ambițioasă în domeniul apei la nivel european, este singura garanție pentru un viitor durabil și rezilient în ceea ce privește apa.

Oliver RÖPKE, președintele CESE

26 octombrie 2023

PRINCIPIILE DIRECTOARE ALE PACTULUI ALBASTRU EUROPEAN

Principiul 1:

Toate politicile UE trebuie să fie aliniate la noua politică europeană în domeniul apei, așa cum s-a întâmplat în cazul Pactului verde european. Politicile și acțiunile din cadrul Pactului albastru trebuie să se bazeze pe **date actualizate, exacte, transparente, comparabile, ușor accesibile și fiabile privind apa.**

Principiul 2:

Refacerea și protejarea ecosistemelor, a zonelor umede și a biodiversității ar trebui să constituie o parte esențială a Pactului albastru.

Principiul 3:

Uniunea Europeană trebuie să adopte o abordare bazată pe drepturile omului în ceea ce privește apa și să combată sărăcia în domeniul apei, în conformitate cu principiul 20 al Pilonului european al drepturilor sociale. **Dreptul la un mediu sănătos ar trebui, de asemenea, recunoscut ca drept fundamental al omului.**

Principiul 4:

Serviciile de apă, salubritate și igienă **trebuie să fie durabile, echitabile, de înaltă calitate și accesibile tuturor.** În cazul unei crize a apei, cetățenii și nevoile lor de bază trebuie să aibă prioritate.

Principiul 5:

Toți utilizatorii de apă ar trebui încurajați să adopte soluții și practici care să sprijine utilizarea și consumul durabile de apă.

Principiul 6:

UE trebuie să sprijine dezvoltarea tehnologiilor care permit utilizarea eficientă a apei, reciclarea și reducerea poluării, precum și adoptarea lor progresivă de către agricultură, industrie și gospodării.

Principiul 7:

Pierderile de apă cauzate de scurgerile din rețele și de risipa de apă de către agricultură, industrie, gospodării și toți ceilalți utilizatori **trebuie reduse în mod semnificativ.**

Principiul 8:

Agricultura este atât o cauză majoră, cât și o victimă a deficitului de apă. **UE trebuie să asigure, printr-un plan strategic, accesul la apă de calitate suficientă și gestionarea durabilă a acesteia în agricultură, pentru a permite o producție alimentară adecvată și durabilă în UE.**

Principiul 9:

Având în vedere legătura dintre energie, apă și materiile prime critice, **apa ar trebui considerată un element fundamental al strategiei industriale a UE.**

Principiul 10:

Este necesară o abordare industrială sectorială, deoarece diverse industrii au nevoi și oportunități diferite în ceea ce privește utilizarea eficientă a apei. Principiul de **a nu face rău trebuie combinat cu dreptul activităților economice de a consuma apă.**

Principiul 11:

Trebuie asigurată disponibilitatea unor lucrători calificați și specializați și trebuie menținută competitivitatea întreprinderilor europene.

Principiul 12:

O politică cuprinzătoare a UE în domeniul apei trebuie însoțită de un plan de finanțare la fel de ambițios. Prețurile, costurile și impozitele în sectorul apei trebuie să fie echitabile și transparente, iar prețurile trebuie să se bazeze pe principiul recuperării integrale a costurilor.

Principiul 13:

UE ar trebui să își intensifice eforturile în ceea ce privește diplomația albastră, iar apa ar trebui integrată în politica externă și în relațiile externe ale UE, inclusiv în politicile de vecinătate, comerciale și de dezvoltare. Unul dintre principalele obiective strategice ale diplomației albastre ar trebui să fie **actualizarea cadrului tratatului ONU cu privire la toate aspectele legate de apă** și punerea rapidă în aplicare a acordurilor internaționale.

Principiul 14:

De asemenea, **trebuie neapărat dezvoltate politici internaționale care să promoveze economisirea și utilizarea eficientă a apei în toate sectoarele economiei și societății, pentru a reduce poluarea** apelor subterane și a celor de suprafață, dar și pentru **a reface apele poluate și degradate.**

Principiul 15:

Pactul albastru al UE necesită **o guvernare adecvată a resurselor de apă dulce, inclusiv a apelor subterane.** CESE solicită **o abordare bazată pe bazinele hidrografice**, care să implice toate părțile interesate relevante. Inițiativele existente de cooperare transfrontalieră privind bazinele hidrografice ar trebui aprofundate, dezvoltate și finanțate în mod adecvat.

ACȚIUNI ÎN CADRUL PACTULUI ALBASTRU EUROPEAN CARE URMEAZĂ SĂ FIE PUSE ÎN APLICARE ÎN REGIM DE URGENȚĂ

Având în vedere provocările viitoare, trebuie să acționăm de urgență. **CESE îndeamnă colegiitorii să includă următoarele măsuri în Pactul albastru și va monitoriza cu atenție punerea lor în aplicare de-a lungul următorului mandat al Comisiei Europene (2024-2029).**

1	Este nevoie de o abordare comună pentru a înțelege sărăcia în domeniul apei la nivelul UE . UE trebuie să elaboreze orientări comune pentru a monitoriza accesul la servicii de aprovizionare cu apă și de salubritate de bună calitate și la prețuri accesibile , precum și să cartografieze situația actuală și să urmărească periodic evoluțiile.
2	Ar trebui instituită o platformă consultativă a părților interesate la nivelul UE, creată în comun de CESE și de alte instituții ale UE , pentru a face schimb de bune practici, a elabora standarde specifice privind calitatea și utilizarea apei în agricultură și industrie, a contribui la actualizarea periodică a planurilor de acțiune ale Pactului albastru și a promova parteneriatele și economia circulară.
3	Este necesară colectarea sistematică de date transparente, comparabile, ușor accesibile și fiabile privind situația actuală și tendințele pe termen lung la nivelul UE în ceea ce privește: aprovizionarea cu apă, accesul la apă și la salubritate, starea infrastructurilor de apă, captările de apă de suprafață și subterane și utilizarea apei în procesele industriale, agricole și casnice.
4	Infrastructura de apă și resursele de apă ale fiecărui stat membru trebuie evaluate imediat și în detaliu pentru a identifica nevoile urgente de investiții. Ar trebui pusă în aplicare o legislație coerentă în toate statele membre pentru a institui un mecanism durabil de stocare a apei în perioadele umede .
5	Dezvoltarea infrastructurii de alimentare cu apă și de salubritate ar trebui finanțată , în special în cartierele urbane și rurale defavorizate din punct de vedere social. Acest lucru ar putea fi realizat, de exemplu, în contextul valului de renovări urbane.
6	Prețurile trebuie să țină seama de securitatea apei pe termen lung, să includă principiul „poluatorul plătește” și să asigure accesul universal și prețuri accesibile, în special pentru grupurile vulnerabile . Ar trebui stabilită o abordare comună la nivelul UE în ceea ce privește determinarea echitabilă a prețurilor apei . Tarifele la apă ar putea conține semnale de preț pentru a asigura un consum mai durabil.
7	În toate statele membre trebuie lansate campanii de sensibilizare și acțiuni specifice de promovare a înțelegerii valorii apei și de schimbare a comportamentului pe termen lung .
8	Ar trebui introdusă o etichetă privind consumul de apă pentru produse, pe lângă eticheta energetică existentă a UE, pentru a sensibiliza consumatorii. Consumatorii trebuie stimulați să își calculeze amprenta de apă .

9	Ar trebui instituite stimulente pentru tranziția către o economie circulară a apei și pentru sprijinirea reutilizării apei pentru toate tipurile de utilizatori . Înlocuirea utilizării apei potabile cu surse de apă neconvenționale ar trebui să devină norma ori de câte ori este posibil.
10	În următorii doi ani, strategia industrială a UE și documentele sale privind calea de tranziție trebuie revizuite pentru a include provocările și oportunitățile industriale legate de apă , cu un accent special pe industriile mari consumatoare de apă și sprijinind adoptarea unor tehnologii eficiente din punctul de vedere al consumului de apă.
11	UE ar trebui să-și intensifice eforturile pentru crearea unei comunități de cunoaștere și inovare în domeniul apei în cadrul Institutului European de Inovare și Tehnologie (EIT) și să consolideze abordarea bazată pe cele „cinci misiuni”.
12	Toate sistemele politicii agricole comune ar trebui să încurajeze gestionarea durabilă și eficientă a apei și să integreze indicatori în fiecare stat membru pentru a monitoriza progresele înregistrate în gestionarea apei. Este necesar un sprijin specific pentru a asigura o tranziție durabilă în sectorul agroalimentar și adaptarea acestuia la schimbările climatice.
13	Politicile agricole și industriale ale UE trebuie să integreze măsuri care să încurajeze reducerea consumului de apă, reutilizarea și reciclarea apei și reducerea poluării apei, prin adoptarea de bune practici, formare și noi soluții tehnologice, pentru o societate inteligentă în domeniul apei.
14	Utilizarea durabilă a apei și condiționalitatea legată de apă ar trebui să fie criteriile în toate fondurile UE , pentru a evita sprijinirea proiectelor care contravin obiectivelor Directivei-cadru privind apa și ale noului Pact albastru al UE.
15	Pe lângă fondurile naționale, trebuie instituit un Fond pentru o tranziție albastră la nivelul UE, ca punct unic de acces al UE pentru investițiile în domeniul apei și care să combine investițiile publice cu finanțarea inovatoare .
16	Fondul pentru o tranziție albastră va sprijini o infrastructură rezilientă și gestionarea durabilă a apei, cercetarea și adoptarea unor tehnologii eficiente din punctul de vedere al consumului de apă. Acesta va finanța investiții în condiții de muncă, locuri de muncă de calitate și formare , precum și măsuri de reducere a inegalităților în ceea ce privește accesul la apă și la servicii de salubritate la prețuri accesibile și de calitate.
17	Investițiile în domeniul apei ar trebui tratate în mod special în cadrul Pactului de stabilitate și de creștere .
18	Tratatul ONU privind marea liberă , recent convenit, ar trebui pus în aplicare rapid.
19	În relațiile externe, UE ar trebui să faciliteze gestionarea durabilă a apei și a apelor uzate prin cooperarea în domeniul infrastructurii, al tehnologiilor și al expertizei, ca parte a parteneriatelor economice și a cooperării pentru dezvoltare . Global Gateway este un instrument excelent în acest sens.
20	Ar trebui înființat un Centru European al Apei, cu o dimensiune internațională , pentru a sprijini statele membre și alte țări din vecinătatea europeană și din afara acesteia să abordeze aspecte legate de apă. Acest centru ar trebui să prezinte exemple de colaborare reușită și să ofere recomandări de politică pentru a promova obiectivele strategice ale Pactului albastru.
21	Ar trebui să existe un comisar european specific însărcinat cu chestiunile privind apa.

**Comitetul Economic
și Social European**

Rue Belliard/Belliardstraat 99
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

www.eesc.europa.eu/eubluedéal

Printed by the EESC-CoR Printing and Distribution Unit, Belgium

EESC-2023-81-RO

© Uniunea Europeană, 2024

Reproducerea textului este autorizată cu condiția menționării sursei.

Pentru utilizarea sau reproducerea în orice fel a fotografiilor / ilustrațiilor, trebuie să se solicite acordul direct de la deținătorul (deținătorii) drepturilor de autor.

Coperta: ©Shutterstock/U2M Brand

Pagini interioare: ©Shutterstock/Ekkachai Tis

Oficiul pentru Publicații
al Uniunii Europene

Print:
QE-04-23-852-RO-C
ISBN 978-92-830-6286-8
doi: 10.2864/20614

Online:
QE-04-23-852-RO-N
ISBN 978-92-830-6262-2
doi: 10.2864/13

RO